

ŐİŐLİ MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ
2020 NİSAN UZAKTAN EĞİTİM DERS NOTLARI

Alan/Dal Adı : Tüm Alan ve Dallar

Ders Adı : Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

Dersin Sınıf Düzeyi : 10.Sınıf

Modül/Kazanım Adı: Gıybet, haset, suizan, hile, israf kavramlarını bilir.

Konu : Gıybet, Haset, Suizan, Hile, İsrif

Konu Tarihi Aralığı : 13 Nisan-19 Nisan

Ders Öğretmenleri : A. AKBAŐ

GIYBET

Gıybet: Yalan, iftira ve mahremiyet ihlali yanında gıybet de yerilen davranışlar arasındadır. Gıybet bir insanın arkasından hoşlanmadığı şekilde konuşmak, bunu başkalarına aktarmaktır. Konuşulan şeyin gerçekte olması yapılan şeyin gıybet olmasını değiştirmez. Nitekim “Allah Resülü ‘Gıybet nedir biliyor musunuz?’ diye sordu. Sahabe ‘Allah ve Resülü daha iyi bilir.’ cevabını verdiler. Resulullah ‘Kardeşini hoşlanmadığı bir şeyle anmandır.’ buyurdu. ‘Ya kardeşimde o söylediğim durum varsa ne dersin?’ diye sorulunca Resulullah ‘Söylediğin şey eğer onda varsa gıybet etmişsindir. Şayet yoksa ona iftira etmiş olursun.’ buyurdu.

HASET

Haset: İslam ahlakında yerilen bir başka tutum da hasettir. Haset, kıskançlık ve çekememezliktir. Bir kimsenin sahip olduğu imkanları kıskanmak, bu imkanların ortadan kalkmasını istemek anlamına gelir. Ya da ‘Onda olmasın bende olsun.’ şeklinde bir tutum takınmaktır. Bencillik duygusu dengelenmediği zaman haset ortaya çıkar. Kur’an-ı Kerim “Kıskandıği vakit kıskanç kişinin şerrinden sabahın Rabbine sığınırım.” ifadesiyle hasedin kıskanç kişinin benliğinde oluşturduğu kötülüğe dikkat çeker.

SUIZAN

Suizan: Zan kesin olmayan bilgiye dayalı hüküm vermektir. İslam bilginleri zannı iki kısma ayırmışlardır: Suizan ve hüsnüzan. Suizan bir kişi hakkında kötü düşünmek ve kötü kanaate sahip olmaktır. Hüsnüzan ise insanlar hakkında iyi düşünmektir. Hayat sürekli karar vermelerle geçer. Bilgiye dayalı olmayan değerlendirmeler insanı yanlış sürükleyebilir. İnsanın bu konuda hassas olması gerekir. Kur’an-ı Kerim inanan kimseleri bu konuda şöyle uyarır: “Ey iman edenler! Zannın çoğundan sakının; çünkü bazı zanlar günahdır...” Hz. Peygamber de “Zandan sakının çünkü zan yalanın ta kendisidir.” buyurarak suizanın olumsuz sonuçlarına karşı ikazda bulunmuştur. İslam dini suizan yerine hüsnüzanla hareket etmeyi öğütler.

HİLE

Hile yapmak insanları aldatmak, kandırmak ve karşı tarafı yanıltmaktır. Bu açıdan doğruluk ve adaletin zıddıdır. Kur’an-ı Kerim’de hile yapıp aldatmak münafıkların özelliği olarak karşımıza çıkar. Nitekim onlar inanmadıkları halde ‘Biz inandık.’ diyerek Allah’ı (c.c.) ve inanan kimseleri aldatmaya çalışmışlardır. Yüce Allah inanan kimselere yaptıkları işlerde doğruluk ve adaletten ayrılmamalarını öğütler. “... Ölçü ve tartıyı adaletli yapın...” buyurarak ticaret hayatında dürüst olmalarını ister. Bir başka ayette ise satış yaparken insanları aldatanlar kınanarak şöyle denir: “Eksik ölçüp tartanların vay haline! Onlar, insanlardan ölçerek bir şey aldıklarında tam ölçerler. Kendileri başkalarına vermek için ölçüp tarttıklarında ise haksızlık ederler.”

Görsel 4.11 : Hile yapmak başkalarını yanıltıp kandırmaktır.

İSRAF

İsraf: İsraf genel olarak tutum ve davranışlarda ölçü dışına çıkmaktır. Yaygın olarak maddi olanakları gereksiz yere tüketmek ve savurganlık anlamında kullanılır. İsraf eden kimseye müsrif denir. Kur'an-ı Kerim'de Yüce Allah'ın ölçüsüz davrananları sevmediği belirtilir. Kur'an-ı Kerim'e göre gerçek müminler israf ve cimrilikten uzak durur, harcamalarında dengeli davranırlar. Bir ayette buyrulduğu gibi "Onlar, harcadıklarında ne israf ne de cimrilik edenlerdir. Onların harcamaları, bu ikisi arası dengeli bir harcamadır."

Görsel 4.12: Kur'an-ı Kerim harcamalarımızda ölçülü olmamızı öğütler.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

KONU TARAMA TESTİ

Aşağıda verilen çoktan seçmeli test sorularını cevaplayınız.

1. “Müminlerin iman yönünden en mükemmel olanı ahlakı en güzel olanıdır.” hadisinde Hz. Muhammed (s.a.v)’in vurgulamak istediği ana mesaj aşağıdaki ifadelerden hangisinde yer alır?

- A) Güzel ahlak kişinin hayatını ve davranışlarını düzenler.
- B) İnanmak için öncelikle güzel ahlak sahibi olmak gerekir.
- C) Allah’a (c.c.) gerçekten inanan kişi ahlaki güzellikleri hayatında barındırır.
- D) Ahlak inanan inanmayan herkeste vardır.
- E) Mümin olmak mükemmel olmaktır.

2. Bir insanın arkasından onun hoşlanmadığı şekilde konuşmak hangisidir?

- A) Gıybet
- B) Hile
- C) İsrâf
- D) Haset
- E) İftira

3. Hz. Aişe’ye (r.a.) Hz. Muhammed’in (s.a.v.) ahlakı sorulması üzerine “Siz hiç Kur’an okumuyor musunuz? Onun ahlakı Kur’an’dı.” (Müslim, Müsâfirîn, 39.) diye cevap vermiştir. Hz. Aişe’nin bu cevabından aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Peygamber, yaşayan bir Kur’an’dır.
- B) Kur’an peygamber ahlakının kaynağıdır.
- C) Peygamberin hayatı Allah’ın (c.c.) emrettiği hayat tarzıdır.
- D) Kur’an okumak ahlaklı olmanın ön şartıdır.
- E) Kur’an’ın önerdiği güzel ahlak peygamberin yaşantısıdır.

4. Bir kişi hakkında kötü düşünmek ve kötü kanaate sahip olmaya ne denir?

- A) Suizan
- B) Hüsnuzan
- C) Haset
- D) İsrâf
- E) İftira

5. Aşağıdakilerden hangisi ölçülü bir insanın yaptığı davranışlardan olamaz?

- A) Yaptığı harcamalarda cimrilik ve savurganlıktan kaçınmak
- B) Dostunu severken de düşmanına kızarken de dengeli olmak
- C) İhtiyaç oranında alışveriş yapıp iktisatlı olmak
- D) Çevre temizliğine dikkat edip evrenin dengesini bozmamak
- E) İletişim araçlarıyla çok uzun zaman geçirmek

KONU TARAMA TESTİ CEVAP ANAHTARI

Soru No	Cevap
1	C
2	A
3	D
4	A
5	E

Sevgili Öğrencimiz; cevap anahtarı ile kendi cevaplarınızı karşılaştırınız. Yanlış verdiğiniz cevap/cevaplar ilgili konu bölümlerini tekrarlayınız.

